

2024-04-10, Enskede

Ert diarie nr: LI2023/02659

Remissinstans:

Svenska Djurskyddsföreningen
Sandsborgsvägen 55, 122 33 Enskede,
Tel: 08-783 03 68

Till Regeringskansliet – Remissvar Kamerabevakning för ett bättre djurskydd (SOU 2023:27)

Sammanfattning

Svenska Djurskyddsföreningen välkomnar förslaget på lagstadgad kamerabevakning i slakterier för att stärka djurskyddet. Det är oroväckande att en så pass hög förekomst av brister dokumenterats upprepade år, speciellt i samband med avlivning och avblodning (9.3). Vi instämmer med bedömningen att obligatorisk kamerabevakning kommer ge tillsynsmyndigheterna möjlighet att förbättra kontrollen av kritiska moment för att tillse att djurskyddslagstiftningen efterlevs. Bildmaterialet kommer att vara en viktig källa vid utredning av brott och för domstolarnas bedömningar. Kamerabevakning kan vidare fungera preventivt och ge slakterierna värdefullt underlag för egenkontroller. Vi anser att graden av integritetskränkning i förslaget uppvägs av nyttan men vi skulle även vilja att ljudupptagning i vissa kritiska moment ingår i lagen.

Svenska Djurskyddsföreningen anser att kamerabevakning i sig inte kan ses som en garant för bra djurskydd. Adekvat utbildning, uppföljning av kompetens och stöttning av personal som arbetar på slakteriet är helt nödvändigt för att ett bra djurskydd ska upprätthållas. Kamerabevakning skulle kunna användas utöver de offentliga kontrollerna för att kvalitetssäkra personalens arbete och hitta brister i slakteriets rutiner, drift och utformning. Vi skulle välkomna att slakterierna hittade bra metoder för egenkontroll i samband med att lagen tas i kraft.

Våra ställningstaganden utgår från kapitel 10 där utredningens överväganden finns redovisade

10.2 Kamerabevakning kan stärka djurskyddet

Vi instämmer i bedömningen att den viktigaste kontrollen är den som sker fysiskt på plats men att kamerabevakning kan komplettera denna kontroll och stärka djurskyddet.

Vi instämmer i att det är viktigt med övervakning av djuren och hantering av djuren när slakteripersonal eller tillsynspersonal inte är på plats. Det är också positivt att kamerabevakning kan användas på platser där det är svårt för kontrollpersonal att vistas eller se.

Vi skulle välkomna att slakterierna inför egenkontroller i samband med att lagen tas i kraft. Med hjälp av egenkontroller kan brister och förslag på åtgärder lyftas på driftsnivå. Det är viktigt att personalen på slakteriet stötts för att kunna arbeta på ett sätt som medför bra djurskydd. Med egenkontroll kan eventuella brister lyftas tidigt och personalen kan ges möjlighet att anpassa sitt arbete för att leva upp till bra djurskydd (via utbildning och stöttning). Om det vid hantering av levande djur förekommer många brister kan det även ifrågasättas om det verkligen är personalen som inte kan genomföra sitt arbete på ett bra sätt, eller om det finns brister i slakteriets rutiner, drift eller lokalernas utformning, som behöver åtgärdas.

10.3 Kamerabevakning bör gälla alla slakterier och avse de platser där levande djur hanteras

Vi har inga synpunkter på vem som köper och äger utrustningen för kamerabevakning. Dock instämmer vi med förslaget att slakteriet måste ansvara för underhåll och drift. Vi tycker det är rimligt att slakterier till viss del kompenseras för de ekonomiska konsekvenser som förslaget medföljer.

Vi instämmer med er bedömning att:

- Förslaget ska gälla alla djurslag. I begreppet "alla djurslag" inkluderar vi även fisk (se nedan).
- Kravet på kamerabevakning bör gälla samtliga slakterier, men att undantag kan göras i vissa situationer där slakt endast pågår vid enstaka tillfällen på året (men att detta måste föreskrivas från Jordbruksverket).
- Bevakning bör ske på samtliga områden där levande djur vistas och hanteras. Och att denna övervakning sker under all tid som levande djur vistas på slakteriet, även när slakteripersonal eller tillsynspersonal inte är på plats.
- Det är fördelaktigt att kamerabevakning kan användas på platser där det är svårt för kontrollpersonal att vistas eller se.

Vi håller i sak med Anna Tilly i sitt särskilda yttrande gällande ljudupptagning. Ljudupptagning kan tillföra information som är avgörande för att bedöma djurens mående. Vokalisering vid stress och lidande, speciellt vid bedövning och avblodning ger information som kan användas både vid brott och även för kontinuerlig utvärdering av personalens kompetens och arbete. För att ljudupptagning inte ska bli för integritetskränkande föreslår vi att ljudupptagning görs vid de, ur djurskyddsperspektiv, mest kritiska momenten nämligen vid bedövning och avlivning.

Vi delar inte utredarnas syn på att fisk inte ska omfattas av lagförslaget på kamerabevakning. Som utredarna själva uttrycker det på sidan 97 i betänkandet: "Det har inte gått att fastställa att värdet av kamerabevakning skiljer sig markant mellan olika djurslag, varför det inte finns anledning att undanta något djurslag från kravet på kamerabevakning".

10.4.8 Offentliga kontroller och en möjlighet för kontrollmyndigheten att meddela förelägganden

Föreläggande, även förstärkt med vite, är enligt vår mening en ineffektiv och långsam procedur. Vi delar inte utredningens förslag utan anser att det ska vara sanktionsavgift i stället för vite. Sanktionsavgift är ur ett samhällsperspektiv att föredra.

Vi instämmer i följande förslag från utredarna:

- 10.4.1
- 10.4.2
- 10.4.4
- 10.4.5
- 10.4.6
- 10.4.7
- 10.4.9
- 10.4.10